

‘Grenzeloos kruisen, dat lijkt

Zijn vader had een kwekerij in laanbomen in het Gelders Opheusden en Arie Peterse (50) vond dat prachtig. Buiten werken, bezig zijn, een mooi product onder handen hebben; hij zag zichzelf wel boomkweker worden. Naarmate hij ouder werd, verschoof zijn interesse meer in de richting van plantenveredeling. Van zijn passie maakt hij zijn werk. ‘Ik heb enorm veel geluk gehad als veredelaar.’

Tekst: Monique Ooms
Foto: René Faas

Lekker met plantjes rommelen, daar kon je Peterse al op jonge leeftijd blij mee maken. “Ik had ooit het idee om het bedrijf van mijn vader over te nemen, maar langzamerhand verdween dat naar de achtergrond. Ik ben plantenveredeling gaan studeren aan de Universiteit van Wageningen en daarna als vanzelf die kant op gegaan.” Tijdens zijn stages deed hij veel kennis op over veredeling in de boomkwekerij, in de vaste planten en in gerbera’s en rozen. Ook deed hij taxonomisch onderzoek bij het Proefstation voor de Boomkwekerij in Boskoop. Hij studeerde af als taxonoom en als veredelaar, maar het was al tijdens zijn studie duidelijk dat veredeling zijn warmste belangstelling heeft. “Het creëren van iets nieuws, dat vind ik mooi. Je maakt een kruising en weet niet wat eruit komt. Hoe commercieel is het, hoe vernieuwend? Dit vak blijft me verrassen.” De boomkwekerij moest het daartegen afleggen. “In de boomkwekerij is de teelt elk jaar een herhaling van zetten. In de veredeling is elk jaar anders en probeer je steeds een stap verder te komen.”

WENNEN

In 1988 kwam Peterse in dienst bij het Testcentrum van Hobaho waar hij zich aanvankelijk bezighield met tulpen en lelies. “Uiteindelijk werd lelie het grootste gewas.” Hij stond aan de wieg van de enorme ontwikkeling die lelies de afgelopen twintig jaar hebben doorgemaakt. “Wij zijn voorzichtig begonnen met veredeling. Aanvankelijk was het Testcentrum er vooral om veredelaars te helpen bij de introductie van nieuwe soorten door ze goed te testen. Met de oprichting van kwekersvereniging Marklily werd het veredelingswerk opge-schaald. Dat heeft geleid tot ruim vierhonderd hectare lelies in 2011.” Hij kijkt met veel plezier

terug op die periode. “Ik heb enorm veel geluk gehad als veredelaar dat ik al die ontwikkelingen heb mogen meemaken, van de eerste LA’s in pasteltinten tot en met de LO’s, de OT’s en de LA’s in keiharde kleuren.” In mei 2010 is de lieleveredeling van het Testcentrum van Hobaho overgegaan naar Vletter & Den Haan B.V. “We zijn met vier mensen meegegaan.” Dat was ‘best een overgang’, vindt Peterse. “We moeten wennen aan een andere manier van werken en omdat dit bedrijf groter is, heb je geen totaaloverzicht meer en ben je niet meer overal bij betrokken.” En voor een zelfverkleerde ‘control freak’ en ‘perfectionist’ is dat soms best moeilijk. “Ik heb wel even een knop moeten omzetten, maar ik heb het inmiddels best naar mijn zin.”

.....
‘In de natuur zie je soms
variaties die je niet voor
mogelijk had gehouden, dat
is wel inspirerend’
.....

Iets vinden dat er nog niet was. Daar gaat het in essentie om bij veredeling. En dat is ook wat Peterse zo boeit. “Je gaat gericht op zoek naar iets waar vanuit de praktijk vraag naar is. Een nieuw product dat bovendien een verbetering is.” Als zo’n nieuw soort een succes wordt en de wereld overgaat, kan het zomaar gebeuren dat je op een dag een boeket in een Japanse bloemenwinkel ziet staan. “Het idee dat jij daar je bijdrage aan hebt geleverd; voor een veredelaar is er eigenlijk niks mooiers.” En bij lelie kan het snel gaan. “Robina zag ik in 2000 voor het eerst bloeien in de kas, in 2003 werd het soort uitgegeven en nu staat er honderd hectare van. Je

Arie Peterse: ‘Ik heb geluk gehad als veredelaar’

kt me geweldig'

kunt Robina overal ter wereld tegenkomen. Zo was ik in een hotel in Santiago, en daar stond een bos Robina in de hal. Mooi hoe een product alle hordes kan nemen en zo groot kan worden." Peterse ziet een goede introductie van een nieuw soort als een basisvoorwaarde voor succes. "Dat een soort aan alle eisen voldoet, is niet goed genoeg. Je moet als veredelaar het lef hebben om een nieuw soort groot in de markt te zetten, zodat het aanbod aan de vraag tegemoet blijft komen. Bovendien moet je ervoor zorgen dat zo'n nieuw soort op cruciale plekken in beeld komt, zoals bij lelieshows, bij vooraanstaande broeiers in binnen- en buitenland en bij exporteurs. Daar heb je voldoende bollen voor nodig, eventueel geteeld op het zuidelijk halfrond. Verder moet je natuurlijk goede foto's hebben, en een mooie website met duidelijke productinformatie. Door een nieuw soort zo intensief te profileren, blijft het steeds in beeld en kun je door het dode punt heen komen. En daar is budget voor nodig. Voor een grote veredelaar is dat dus makkelijker dan voor een kleine veredelaar."

BLOEITIJD

Zijn werk bepaalt in zoverre zijn privéleven dat hij in de zomermaanden niet op vakantie gaat. "Dan staan de lelies in bloei, dus dan kan ik niet weg." Grijnzend: "Ik wil het trouwens ook niet, in de bloeitijd wil ik bij de lelies blijven." Zijn vrouw en kinderen zijn er inmiddels aan gewend. "We vinden altijd wel een ander moment om op vakantie te gaan." Toen hij nog bij de kwekerij van het Testcentrum woonde, kon zijn gezin echter ook meeprofiten van zijn werk. "We hadden vier hectare land achter ons huis, voor de kinderen was dat een geweldige plek om op te groeien." Wat hij ook geweldig vindt aan zijn vak: "Ik ben al in alle uithoeken van de wereld geweest om naar lelies te kijken en er met vakgenoten over te praten. Zo maak je kennis met andere culturen en praat je met mensen die dezelfde passie hebben als jij." Hij gaat ook regelmatig met zijn goede vrienden Eric Breed, Wim Lemmers en Sjaak de Groot op expeditie, op zoek naar bijzondere en zeldzame bloembollensoorten die in het wild groeien, in bijzondere landen als Kazachstan. "Er is altijd wel iets nieuws te vinden. In de natuur zie je soms variaties die je niet voor mogelijk had gehouden, unieke vormen van veredeling die wij in de kas nog niet hebben kunnen realiseren. Dat is wel inspirerend." Zo is het zijn droom om met lelies – net als bij Hippeastrum – alle soorten met elkaar te kunnen kruisen zonder op een doodlopende weg te raken. "Grenzeloos kruisen, iets maken wat er nu nog niet is en waarin de beste eigenschap-

pen van alle lelies bij elkaar komen, dat lijkt me geweldig. Ergens in de komende twintig jaar gaat dat wel lukken."

Ruimschoots tot aan zijn pensioen hoopt Peterse nog bij de veredeling betrokken te blijven. "Ik hoop nog heel wat nieuwe producten te kunnen maken. Dit bedrijf leent zich daar goed voor. We werken hier met vier veredelaars aan het kruisingsprogramma, dus daar komt altijd iets uit." De kraam van Marklily blijkt goed te matchen met die van Vletter & Den Haan. "Door die kramen bij elkaar te brengen, ontstaan er weer nieuwe mogelijkheden. We kunnen nu kruisingen realiseren die eerst niet mogelijk waren." Natuurlijk droomt hij ook wel eens van het ideale soort dat hij ooit nog eens hoopt te vinden. "Dat zal in elk geval een witte lelie zijn, die kleur blijft commercieel heel interessant. Bovendien moet dit soort weinig teelttechnische problemen hebben en makkelijk te verwerken zijn. De bloem moet veel lijken op een Oriental, dus een open bloem met veel display. Het volume van het blad moet precies goed zijn en het blad moet mooi omhoog staan. De steel is zo'n 1,50 meter lang en de bloem moet zeven á acht dagen bloeien." Een naam had hij nog niet bedacht voor deze ideale lelie, maar al pratende bedenkt hij dat zijn dochter nog nooit is vernoemd. "Dan krijgt deze lelie de naam Linea", fantaseert hij nog even door. Of deze Linea er ooit zal komen, is nu nog onduidelijk; voorlopig zal Peterse genoeg moeten nemen met dromen. Daar lijkt hij – als een groot liefhebber van lelies – geen bezwaar tegen te hebben. "Ik kan al genieten als ik door een kas met zaailingen loop en zie wat er allemaal voor moois in bloei is gekomen. Daar kan ik echt kippenvel van krijgen."

Resumé

Laanbomenkweker zou hij worden. Hij hielp immers met veel plezier mee op de kwekerij van zijn vader. De jaren verstreken en langzamerhand kwam zijn belangstelling voor veredeling tot bloei. Uiteindelijk bleek een loopbaan in die richting veel meer voor de hand te liggen. Nog altijd praat Arie Peterse met veel enthousiasme over zijn werk. Hij heeft ook een duidelijk beeld van zijn gedroomde lelie voor ogen. Daarvoor zou hij wel grenzeloos moeten kunnen kruisen. Die droom ziet hij graag uitkomen.